

Oponentský posudek na bakalářskou práci Marka Linharta, Úřady veřejné žaloby u mimořádných lidových soudů s přihlédnutím na soudy Kutná Hora a Mladá Boleslav, Praha 2020, 86s.

Mimořádné lidové soudy (v archivním slangu „MLSy“) jsou svým vznikem, formou a zejména činností pozoruhodným, někdy však procesními postupy a zejména rozsudky až děsivým segmentem ve vývoji soudnictví na území českých zemí, který ovšem plně odpovídá „kvasu a varu“ počátku doby „limitované demokracie“ (1945-1948) v tehdejší Československu. Výběr tématu zaměřený na instituci veřejné žaloby u mimořádného lidového soudnictví středních Čech tak lze plně akceptovat i přivítat. Konkrétní zaměření na soudy v Kutné Hoře a Mladé Boleslavi potom vytvořilo vhodné badatelské pole pro písemný atestační počín v bakalářském stupni studia pomocných věd historických a archivnictví na FF UK v Praze.

Předložená práce má vcelku standardní podobu. Zahajuje ji úvod s vymezením zkoumané problematiky, stanovením cílů výzkumu, metod k jejich dosažení a představením vlastní struktury textu. Metody by si však zasloužily hlubší rozpracování a bylo by také logičtější zařadit je za výzkumné cíle. Favorizoval bych také strukturní analýzu před analýzou deskriptivní, jež svádí k pouhé naraci, a žádoucí by nepochybně bylo i využití metody hermeneutické, jež žádá exaktnější kritiku pramenů. Více invence by mělo vykazovat pojednání o pramenech a literatuře, uvedené pod názvem „Dosavadní bádání“, pod nějž však rozbor archivních, ale ani jiných pramenů nepatří. Literatura je pak podána spíše ve výčtu, než v kritické analýze zásadních studií s orientací na jejich badatelský přínos pro kolegu Marka Linharta. Vhodné by rovněž bylo nahlédnout do odborných juristických publikací z oblasti teorie práva, procesu apod.

Subkapitoly o vývoji předcházejícímu mimořádným lidovým soudům, retribučnímu zákonodárství, vzniku mimořádných lidových soudů, jakož i o jejich organizaci, působnosti, fungování a ukončení činnosti podávají danou problematiku v poměrně koncizní zkratce a svědčí o schopnosti uchazeče pracovat s literaturou a dalšími zdroji. Následuje vlastní jádro textu, tj. kapitoly o Mimořádném lidovém soudu v Kutné Hoře a Mimořádném lidovém soudu v Mladé Boleslavi. Do samostatné kapitoly byla vytčena „Úloha veřejného žalobce působícího u Mimořádného lidového soudu v Kutné Hoře“, jež čtenáře instruktivně uvádí do studovaného tématu a v širším pohledu mu předkládá aktivity tohoto institutu v konkrétním

městě a jeho okolí osídleném českým etnikem. Výrazně disproporční je však kapitola o Mimořádném lidovém soudu v Mladé Boleslavi, jež má i s „úlohou veřejného žalobce“ na jedné a půl stránce celkově čtyři strany a je tedy otázkou, proč byl takový nástin do práce zařazen, když se v podstatě jeví jako „přílepek“ k ostatnímu textu. Jinak vcelku obeznané kompozici obsahu informací lze pouze vytknout občas méně kompaktní linie výkladu a někde také nejsou zrovna ideální odstavce v rozsahu dvou řádek o jedné větě.

Závěr, který by měl abstrahovat zjištěné poznatky a zařadit je do širšího historického kontextu, je nadějný pouze ve své první polovině. Druhá polovina nelogicky uvádí údaje o pořádacích pracích na fondech k tématu bakalářské práce, o obtížích při přístupu k personáliím obsaženým v těchto archiváliích, o stavu jejich zpracování apod., jež ovšem patří do analýzy pramenů, ale rozhodně ne do závěru. Text je vybaven odpovídajícím poznámkovým aparátem, seznamem pramenů, literatury a doplněn tabulkami a grafy, jakož i obrazovými přílohami.

Celkově jde o poměrně zdařilé dílo, vypracované na základě primárních i sekundárních zdrojů, jež je dílčím přínosem k diskurzu o dané problematice. Autor splnil standardy požadované na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze pro tento typ atestace. Proto doporučuji jeho práci k obhajobě a s přihlédnutím k uváděným skutečnostem ji navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze, dne 2. září 2020

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.